

TAJOMSTVO

Kathryn Hughesová

TAJOMSTVO

TAJOMSTVO

Kathryn Hughesová

Original title: Kathryn Hughes: THE SECRET
Copyright © 2016 by Kathryn Hughes
The first edition published by Headline Publishing Group, Limited
Cover photograph © Agnieszka Kielak/Trevillion Images
Key and back cover photograph © Jonathan Ring
Cover design by www.isitdesign.co.uk for Headline Publishing Group

Kathryn Hughesová si uplatňuje morálne právo
identifikovať sa ako autorka tejto knihy.

Slovak edition © Fortuna Libri, Bratislava 2016
Translation © Katarína Slivková, 2016

Vydalo vydavateľstvo Fortuna Libri.

www.fortunalibri.sk

Redakčná a jazyková úprava Kristína Šabíková
Zodpovedná redaktorka Anna Kališková

Prvé vydanie

Táto kniha je fikcia. Mená, postavy, miesta a udalosti
sú buď výtvorom autorkinej fantázie, alebo sú použité fiktívne,
a preto akákoľvek podobnosť so skutočnými živými alebo mŕtvymi osobami,
obchodnými spoločnosťami, udalosťami či miestami je úplne náhodná.

Všetky práva vyhradené.

Nijaká časť tejto publikácie sa nesmie reprodukovat',
ukladať do informačných systémov ani rozširovať akýmkoľvek spôsobom,
či už elektronicky, mechanicky, fotografickou reprodukciou,
alebo inými prostriedkami, bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ISBN 978-80-8142-625-4

Venujem mame a otcovi.

*Ak máte v srdci svetlo,
nájdete cestu domov.*

RÚMÍ

1

Jún 1975

Prvý raz sa za Thomasa Robertsa vydala na školskom ihrisku, keď mala päť rokov. Obrad plánovali niekoľko dní a v tom slávnostnom okamihu mala na hlave veniec z margarétok a provizórny závoj, ktorý si vyrobila z maminej záclony. Všetci sa zhodli, že vyzerá ako ozajstná nevesta. Thomas pre ňu cestou do školy nazbieral kyticu poľných kvetov a onedlho už ruka v ruke stáli pred malým Davym Stewartom, ktorý vykonával obrad. Okuliare so sklami ako popolníky mu poriadne zväčšovali oči a jeho príhovor narúšalo rozpačité koktanie. Chodil však do zboru a nemali nikoho, kto by mal bližšie k farárovi.

Pri tej spomienke sa Mary usmiala. Vzápätí sa pootočila a obdivovala svoj profil vo veľkom zrkadle. Rukou si nežne prešla po zaguľatenom brušku a kochala sa pohľadom na to, ako jej v dokonalom oblúku vyčnieva spod prs. Chytila sa za driek a skúmala svoju pleť. Pokúšala sa zistiť, či je trochu žiarivejšia. Na toaletnom stolíku ležali detské vlnené papučky neutrálnej citrónovej farby, ktoré kúpila vo Woolworths. Vdýchl ich vôňu, no keďže zatiaľ nezohrievali drobné nožičky, voňali novotou, teda nijako výnimočne. Vtom začula, ako po schodoch dupoce jej manžel. Papučky hodila do bielezніка, a kým otvoril dvere do spálne, spod šiat si len tak-tak stihla vytiahnuť vankúš.

„Tu si, láska. Čo robíš hore?“

Ponatriasala vankúš a položila ho na posteľ. „Nič, iba trochu upratujem.“

„Čože? Už zasa? Pod' sem.“ Pritiahol ju k sebe, blond vlasy jej odhrnul nabok a pobožkal ju na krk.

„Ach, Thomas, čo ak nie som tehotná?“ Nechcela fňukať, ale už toľko ráz zakúsila sklamanie, že bolo čoraz ťažšie ne-strácať nádej.

Obama rukami ju schytil okolo pása a hodil ju na posteľ. „Potom sa musíme snažiť ďalej.“ Zaboril tvár do priehlbinky na jej krku a v jeho vlasoch hneď zacítila známy pach uhoľného prachu.

„Thomas?“

Nadvihol sa na lakťoch a pozrel sa jej do očí. „Čo je?“

„Ak som tehotná, dáš výpoveď, však?“

Thomas si vzdychol. „Ak na tom trváš, Mary, tak áno.“

„Hádam sa nebudem starať o bábätko a popritom viesť penzión,“ dôvodila.

Thomas z nej nespúšťal zrak a ustarostene zvráštľil čelo. „Odísť odtiaľ nebude ľahké, Mary. Práve nám zvýšili plat o tridsaťpäť percent. Musíš uznať, že by som sa vzdal dosť veľkej sumy peňazí.“

„Viem, láska, no je to veľmi nebezpečná práca a nevyhovuje ti, že do bane musíš dochádzať tak ďaleko.“

„To je pravda,“ priznal. „Na koľkú si objednaná u lekára?“

„Na tretiu.“ Prstom ho pohladkala po líci. „Škoda, že nemôžeš ísť so mnou.“

Pobožkal jej konček prsta. „Aj mňa to mrzí, Mary, ale budem na teba myslieť. Len čo prídem domov, môžeme to osláviť.“

„Neznášam, keď máš nočnú.“

„Ani pre mňa to nie je práve prechádzka ružovou záhradou.“ Vďaka úsmevu nebol v jeho slovách ani náznak trpkosti.

Sadol si, aby si natiahol čižmy, a Mary sa k nemu privinula. „Veľmi ťa ľúbim, Thomas.“

Chytil ju za ruku a preplietli si prsty. „Aj ja teba, Mary, a viem, že budeš úžasná mama.“

O bábätko sa snažili od ich oficiálnej svadobnej noci pred tromi rokmi. Mary nečakala, že to bude také ťažké. Mala tridsaťjeden rokov a až pridobre si uvedomovala, že čas sa jej kráti. Vždy vedela, že sa narodila pre to, aby sa stala matkou, a nechápala, prečo ju Boh tak tresce. Každý mesiac, keď v podbruší pocítila známu bolesť a dostala menštruáciu, čoraz viac klesala na duchu a jej túžba po dieťatku bola ešte silnejšia. Už sa nevedela dočkať, kedy ju o štvrtej ráno prebudí plač novorodeniatka, a ani trochu by jej neprekážalo, keby vo vedre v rohu kuchyne kvasili bavlnené plienky. Chcela sa pozrieť do očí svojho bábätko a vidieť v nich budúcnosť. No najväčšmi zo všetkého by si vychutnávala pohľad na to, ako Thomas v širokom náručí nežne drží svojho potomka – je jedno, či chlapčeka, alebo dievčatko –, ktorý ho bude volať ocko.

Vždy keď na ulici zbadala nejaké dieťa, nespúšťala z neho oči, a ak matky okrikovali svoje ratolesti, hľadela na ne s hnevom. Raz vytiahla vreckovku a utrela nos akémusi drobcovi, ktorý si olizoval dlhé sople, lebo mama si ho nevšímala. Jej skutok, samozrejme, neocenila. Jedného dňa natrafila na pláži na chlapčeka, ktorý sedel na brehu a usedavo vzlykal, až sa celý triasol ako všetky deti v záchvate plaču. Ukázalo sa, že mu do piesku spadla zmrzlina, len čo ju oblizol, a mama mu nechcela dať peniaze na ďalšiu. Mary ho chytila za ruku, zaviedla ho k zmrzlinárskej dodávke a kúpila mu druhú vo veľ-

kom kornútiku s tyčinkou. Chlapec sa jej odovdčil žiarivým úsmevom. Nič viac nepotrebovala.

Materinské inštinkty sa v nej prebudili už dávno a čoraz zúfalejšie chcela vychovávať svoje a Thomasovo dieťaťko. Kým počúvala, ako jej manžel chodí dolu po kuchyni a pripravuje sa na šichtu, modlila sa, aby sa v ten deň začal jej sen premieňať na realitu.

Vlak vošiel do stanice tesne po obede a jeho škripajúce brzdy prinútili Mary, aby si zakryla uši. Thomas zdvihol športovú tašku a vyložil si ju na chrbát. Lúčenie neznášal rovnako ako ona, ale zakaždým sa pokúšal udržať si dobrú náladu. Tuho ju objal a bradu si položil na jej plece. „Som si istý, že u lekára sa dozvieš dobré správy, Mary. Budem ti držať palce.“ Naklonil jej bradu a letmo ju pobožkal na ústa. „Dávam ti slovo, že len čo naše bábätko príde na svet, odídem z práce.“

Mary zopala ruky a oči sa jej radostne rozžiarili. „Naozaj? Sľubuješ?“

Na hrudi si spravil krížik. „Sľubujem, Mary.“

„Ďakujem.“ Pobožkala ho na zarastené líce. „Ach,“ vzdychla, „sladká trýzeň.“

„Čože?“

„To je z *Romea a Júlie*.“

Pokrútil hlavou. „Prepáč, trochu som sa v tom stratil.“

„Och, Thomas,“ zasmiala sa a zo žartu ho udrela po pleci. „Si taký nevzdelanec. Júlia povedala Romeovi, že ich smutné lúčenie je zároveň sladké, lebo ich núti rozmyšľať nad ďalším stretnutím.“

„Aha, chápem.“ Zamračil sa a pokrčil nos. „Asi to dáva zmysel. Ten náš Bill vedel, o čom hovorí.“

Potom nastúpil na vlak, zatvoril dvere, stiahol okno a vyklonil sa z neho. Pobožkal si prsty a priložil jej ich k lícu. Pridržala si na ňom jeho ruku a potláčala slzy, lebo vedela, že ich nemá rád. „Dávaj na seba pozor, Thomas Roberts. Počuješ?“

Pohrozila mu prstom a Thomas rázne zasalutoval. „Áno, pane.“

Vtom výpravca zapískal a vlak sa pohol z nástupišťa. Mary chvíľu bežala popri ňom, zatiaľ čo Thomas jej mával bielou vreckovkou a utieral si oči. Bolo jej jasné, že si z nej uťahuje, a nevedojak sa usmiala. „Uvidíme sa o niekoľko dní!“ zakričala, keď vlak nabral rýchllosť a začal sa vzdďaľovať.

V čakárni u lekára sedelo veľa ľudí a bolo tam poriadne dusno. Žena po jej ľavici držala spiace bábätko a podľa pachu bolo jasné, že nedávno sa pokakalo. Muž po jej pravici nahlas kýchol do vreckovky a vzápätí sa prudko rozkašľal. Mary sa od neho otočila a prelistovala si ošúchaný časopis. Dnu ju mali zavolať už pred pätnástimi minútami a medzitým si stihla obhrýzť dva nechty. Napokon z dverí vykukla sestrička. „Mary Robertsová? Pán doktor vás čaká.“

Okamžite zdvihla oči od časopisu. „Ďakujem.“ Pomaly vstala a zľahka zaklopala na dvere do ordinácie. Len čo vkročila dovnútra, jej strach sa rozplynul. Lekár sedel za veľkým mahagónovým stolom, ruky mal zopnuté v lone a na perách mu pohrával veľavravný úsmev.

Rozhodla sa, že spiatočnú cestu do penziónu si spríjemní peknými výhľadmi. Osviežujúca prechádzka po nábřeží jej trochu zafarbí líca a slaný vzduch zasa prečistí hlavu. Uvedomila si však, že nekráča, skôr akoby sa vznášala a poskakovala. Kým prišla domov, poriadne sa zadychčala a pripadala si ako

omámená. V hlave si nepretržite prehrávala lekárove slová. „S radosťou vám oznamujem, že ste tehotná, pani Robertsová.“ Po troch rokoch zármutku, falošných nádejí a zdrvujúcich sklamaní budú konečne rodina. Nevedela sa dočkať, kedy to povie Thomasovi.

2

Z hlbokého, bezsenného spánku ju vytrhlo neprestajné drnčanie telefónu na dolnej chodbe. Bola ospalá a dezorientovaná. Pozrela sa na Thomasovu stranu postele a zistila, že je prázdna. Rukou prešla po chladnej plachte a utvrdila sa v tom, že nespál doma. Keď sa trochu prebrala, spomenula si, že má nočnú. Zahľadela sa na hodiny pri posteli. Bolo tri tridsaťsedem. Prepadol ju strach. Ľudia o takom čase nevolajú preto, aby si len tak pohovorili. Vyliezla z postele a s dupotom zbehla po schodoch, nehľadiac na to, že môže zobudiť hostí. Schmatla mohutné čierne slúchadlo a prerývane dychčala. „Prosím? Tu Mary Robertsová.“

„Zdravím, pani Robertsová. Mrzí ma, že som vás zobudil.“ Neznámy hlas znel zastreto a drsne, akoby si hovoriaci potreboval odkašať.

„Kto je tam?“ Vyschlo jej v ústach a jazyk ju odmietal poslúchať. V prítomí chodby jej pred očami tancovali čierne bodky. Pridržala sa zábradlia.

„Volám z bane.“ Volajúci sa odmlčal a Mary počula, že sa snaží zhlboka nadýchnuť. „Nastal tu výbuch a niektorých baníkov zavalilo. Je mi to ľúto, no musím vám oznámiť, že Thomas je medzi nimi.“

Jednou rukou sa podvedome chytila za brucho a zatvorila oči. „Idem tam.“

* * *

Len čo na seba Mary hodila prvú vec, ktorá jej prišla pod ruku, v rýchlosti načmárala odkaz Ruth. Mladé dievča pre ňu pracovalo už rok a vedelo hosťom naservírovať raňajky. Aspoň si to navrávala, lebo nemala čas myslieť na to, koľko porcelánu rozbilo a koľko ráz spálilo slaninu. Menej trpezlivý zamestnávateľ by ju bol dávno vyhodil, ale Ruth bola jediná živiteľka rodiny. Žila s ovdoveným astmatickým otcom a s mladším bratom, ktorý chodil iba pomocou ortéz. Mary jej nechcela pridávať ďalší problém.

Chodník bičoval dážď. Keď otvorila dvere na aute, v duchu sa modlila, aby naštartovalo. Z premočeného koberčeka pod nohami sa vznášal zápach oleja. Ich Vauxhall Viva nikdy nebol najspoľahlivejším vozidlom. Pôvodnú svetlomodrú farbu na mnohých miestach pokrývala hrdza a výfuk chrľil odporne oblaky čierneho dymu, aké sa zvyčajne valia z komína. Na štvrtý pokus sa jej podarilo prebrať motor k životu a cesta do bane jej trvala čosi vyše hodiny. Sotva si ju pamätala, no vedela, že prekročila všetky povolené rýchlosti, a ani nechcela myslieť na to, či zastala aspoň na niektorej červenej.

Pri ústí jamy sa zhromaždil neveľký dav. Muži mlčky stáli v daždi so sklonenými hlavami, sledovali, čo sa deje, a čakali. Obloha sa kúpala v svetlooranžovej žiare vychádzajúceho slnka a jediný zvuk vydával navíjací hriadeľ, ktorým pomaly vyťahovali hrozivý náklad. Keď sa odtiaľ vynorili dve telá baníkov, dav zalapal po dychu. Mary sa k nim rozbehla, ale vtom ju ktosi stiahol dozadu.

„Nechajte ich, aby si urobili svoju prácu,“ povedal ustaraný muž s ochrannou prilbou so svetielkom, ktorý ju chytil za plecia. Oči a zuby mu na tvári zafúľanej od uhlia doslova svietili. Z hlbkej rany tesne nad ľavým obočím mu tiekol pramienok krvi. Očividne patril k tým šťastnejším.

„Prečo im to toľko trvá?“ opýtala sa netrpezlivo.

„Dolu nastalo niekoľko výbuchov, zlatko, no môžete si byť istá, že každý chce, aby ich vytiahli, rovnako ako vy. Všetci sme na jednej lodi.“ Prudko sa rozkašľal, akoby mu šlo vytrhnúť pľúca, a na zem vedľa nej vyplul čierny chrcheľ. Mary sa nepodarilo skryť znechutenie. „Prepáčte,“ ospravedlnil sa. „Čakáte na manžela?“

Prikývla. „Volá sa Thomas Roberts. Poznáte ho?“

„Hej. Je to dobrý chlap. Aj silný. Nebojí sa ťažkej roboty. Neprekvapilo by ma, keby ho onedlho povýšili.“ Chlácholivo ju chytil za rameno a kývol k násypu. „Tamto je kaplán. Ak ste veriaca, možno vám pomôže, keď sa pomodlíte.“

Dorazilo aj niekoľko členov banskej hudobnej skupiny, ktorá začala hrať chválospevy. Trúchlivé tóny však iba zhoršili Marinu beznádej a sklúčenosť, a tak sa utiahla do tichého kúta, kde čakala na správy. Nebola si istá, či jej modlenie pomôže. Ak by Boh existoval, v prvom rade by istotne nedopustil, aby nastal výbuch. Alebo áno? No uškodiť to nemôže. Zopäla ruky a so zatvorenými očami potichu odriekavala modlitbu za šťastný návrat svojho manžela a na revanš sľubovala hory-doly, hoci vedela, že nič z toho nedodrží. Usilovala sa nemyslieť na to, že Thomas je uväznený hlboko v útrobách zeme pod jej nohami – na mieste, ktoré je bezpochyby desivé a nehostinné ako peklo.

Dážď poľavil a začalo sa vyjasňovať, ale v hrudi zrazu pocítila záchvev. V ušiach jej hlasno zadunelo a pozrela sa na oblohu. Dav pri ústí jamy sa naraz vrhol vpred. Hasiči, ktorí koordinovali záchrannú akciu, však naširoko rozťahli ruky a nikomu nedovolili prejsť.

„Prosím, ustúpte. No tak, všetci sa stiahnite naspäť.“ Požiarnikov tón bol pevný, ale láskavý.

Mary pribehla k zástupu. Odrazu zatúžila po úteche od ostatných, ktorí sa ocitli v rovnakej situácii.

Starší muž v ošúchanom pracovnom kabáte si zložil čiapku a pritisol ju k hrudi. Obrátil sa k Mary a pokrútil hlavou. „Počuli ste to?“

„Myslíte ten hrom?“

„To nebol hrom, moja milá. Bola to ďalšia explózia.“

„Preboha, nie.“ Schytila neznámeho za rameno. „No musia ich dostať von, však?“ Jej hlas sa zmenil na šepot.

Pokúsil sa o úsmev. „Môžeme iba dúfať a modliť sa. Na koho čakáte, drahá?“

„Na svojho manžela Thomasa.“ Pohladkala sa po brušku a dodala: „Čakáme bábätko.“

„To je skvelé. Ja mám dolu syna. Billyho.“ Kývol hlavou. „Jeho mama je hore na násype a šalie od strachu. Minulý rok sme prišli o nášho Garyho, ktorý sa zabil na motorke, a stále sa z toho nedostala.“ Odmlčal sa a zavrtil hlavou. „Toto ju určite dorazí.“ Letmo sa pozrel na Marino bruško. „Kedy máte termín?“

„Len teraz som zistila, že som tehotná. Thomas o tom ešte nevie.“ Pocítila, ako sa jej zachvela brada, slová sa jej zasekli v hrdle a roztriasla sa. „Je môj život. Ak by sa mu niečo stalo, asi by som to neuniesla. Lúbim ho od piatich rokov. Teraz ho nemôžem stratiť.“

Starec k nej natiahol ruku. „Som Arnold. Čo keby sme čakali spolu, moja milá?“ Vytiahol čutoru a ponúkol ju. „Glg brandy vás zahreje, ehm... Ako sa voláte?“

Pokrútila hlavou na znak toho, že nechce piť. „Som Mary, Mary Robertsová.“

Arnold si dal dúšok z čutory, a keď sa mu brandy dostala do hrdla, zvrátil sa. „Niečo vám poviem, Mary,“ pozrel sa

na ňu. „Tí baníci dolu si zaslúžia každý cent z peňazí, ktoré im pridali. Je to špinavá a nebezpečná drina.“ Jeho ostrý tón prezrádza vzrastajúci hnev. „No čo narobíme? Moja rodina má baníctvo v krvi. Náš Billy sa narodil s uhoľným prachom vo vlasoch.“

Mary si prekrížila ruky. „Aj ja tú prácu neznášam, ale Thomas mi sľúbil, že len čo príde na svet bábätko, dá výpoveď. Viete, máme penzión, takže potrebujem, aby bol pri mne.“ Zahľadela sa na svoje premrznuté nohy. Keďže z domu odchádzala narýchlo, obula si iba sandále a medzi prstami na nohách mala kopu blata.

Znova sa ozval škripot navijacieho hriadeľa a dav stíchol. Dvaja hasiči, ktorí klietku vytiahli na povrch, si vymenili pohľady. Jeden z nich sa otočil k veliteľovi a zavrtil hlavou.

„Nie!“ skríkla Mary. „Je to môj Thomas?“

Chcela sa k nim rozbehnúť, no Arnold ju zadržal. „Nechoďte tam, Mary. Bude lepšie, ak to neuvidíte.“

Keď sa popoludní konečne cez oblaky predralo slabé slnko, Mary sa stále triasla. Bolel ju chrbát a škŕkalo jej v žalúdku, ale pri myšlienke na jedlo jej prišlo zle.

Veliteľ hasičov si so znepokojeným výrazom sňal prilbu a prehrabol si ulízané vlasy. Tvár mal celú čiernu. Nato si k ústam priložil megafón. „Môžete prísť bližšie, prosím?“

Všetci sa k nemu mlčky priblížili o niekoľko krokov. Mary sa držala Arnolda.

Hasič si odkašľal. „Ako všetci viete, dolu v hlavnej šachte, asi pol kilometra pod nami, nastalo niekoľko výbuchov. Odhadujeme, že požiar tam uväznil približne osemdesiat baníkov. Časť z neho sa nám podarilo uhasiť, no je jasné, že je prisilný.“ Dav zalapal po dychu a na okamih prerušil